

# Duizenden foto's voor één filmpje Joost Guntenaar in de bouwwereld

Joost had me er al over verteld, maar vluchtig tussen twee slokken koffie door. We spraken af dat hij er meer over zou vertellen als we met de trein naar Enschede zouden reizen, om daar de situatie te bekijken van de bouw van het Jan Cremer Museum, en daarbij de bewuste camera in z'n kastje konden bewonderen.

Eerst ging het gesprek over de algemene teneur in de wereld van de fotografie, de veranderingen en de terugval. Over kranten en tijdschriften die hun redacteuren en journalisten op stap sturen met een klein pocketcameraatje of een telefoontje met een cameralensje, hoewel de schrijvende journalisten er geen notie van hebben hoe ze een degelijke foto zouden moeten maken. Over makelaars, die ook niet zien dat zij met een tot de verbeelding spre-

kende foto veel vlugger het huis kunnen verkopen. Zij kunnen zich niet voorstellen dat het beeld wat je op het scherm ziet, niet dezelfde foto wordt als de knullige foto die in de etalage komt te hangen. Of dat alles scheef op de foto komt, als je de camera kantelt of niet recht houdt. Het lijkt dat de fotografie in een impasse is terechtgekomen. Het zal even duren dat potentiële gebruikers de visie krijgen, was de conclusie van ons gesprek, om nieuwe toepassingen in te passen in hun productie-, promotie- en verkoopprocessen. Inventieve fotografen kunnen eraan meewerken om hun afnemers anders naar het medium te laten kijken. "Laatst heb ik een appartementje gefotografeerd. Op donderdag gefotografeerd, op zaterdag was het verkocht. Met een andere lens dan van een pocketcamera, en natuurlijk goed kaderen en goed recht houden. De opdrachtgeefster was heel blij en de makelaar stomverbaasd."

## Time-lapse fotografie

"Het begon allemaal met een filmpje voor RAF," vertelt Joost, "de hifi specialist." En toont het op z'n smartphone. "Het zijn opnamen van de bouw van het nieuwe pand in Zuid-Oost, waar een filmpje van werd gemaakt van drie minuten, met zwaaiende hijskranen als figuranten. Foto's met tussenpozen, vanaf de dag dat de groene grasmat er lag, en dan dansende hijskranen, en dagelijks met tussenpozen van vijf minuten de bouw van de funde-



*Op de smartphone laat Joost zien wat voor weer het is in Enschede.*

ring en alles wat volgt, de bedrijvigheid, de auto's de machines, de werklui, de besprekingen. Zo volg je de bouw totdat het klaar is."

"Dit was het eerste project, een filmpje gemaakt van foto-opnamen met een tussentijd van zo'n vijf minuten, met een digitale camera die op een afstandje van het bouwwerk staat, en op afstand bediend kan worden met mijn smartphone. Wisselend weer kan natuurlijk tegenwerken. Als dat ongunstig is gebruik ik de opnamen niet, net zoals ochtend- en avondlicht en tegenlicht. En de nachten knip ik er uiteraard uit. De camera staat in z'n eigen niche, een waterdichte kast die daar speciaal voor is gebouwd, met zware huf-terproof kabels voor de elektriciteit en de connectie met internet," aldus Guntenaar. De eerste time-lapse film heeft twee jaar fotograferen gekost. Die lange tijdsduur wordt uiteraard bepaald door de lange duur van de bouw. Voordat de bouw start begin ik met het zoeken naar de hoek

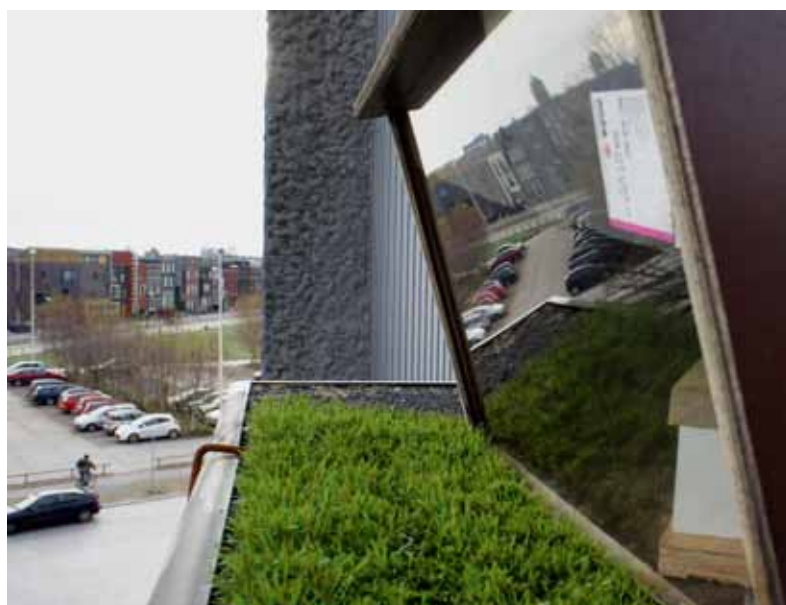


*Het schoonmaken van de ruit, de camera en het interieur van de kast.*



*Het 'Balengebouw', het toekomstige Jan Cremer Museum.*

*Het uitzicht van de camera op het plein waar de vuurwerkkramp plaatsgreep.*





Jan Cremer Museum  
in de middagzon.  
25 september 2010,  
17:54 uur.



26 september 2010, 05:29 uur.



29 november 2010, 17:07 uur.



30 november 2010, 17:50 uur.

waaronder ik kan fotograferen. Die wordt bepaald door de plek waar ik het kastje van de camera kan plaatsen, een waterdichte nis. Dat is op elke plek anders. Het kan nogal wat zoek- en praatwerk kosten om bewoners van appartementen of huurders van kantoren te overreden om te sponsoren. In Enschede staat de camera op het dak van het appartementengebouw dat tegenover het bouwwerk voor het Cremer Museum staat.”

#### Vuurwerk

Hoe komt een mens er toe om helemaal in Enschede een mini-studio op te zetten? Guntenaar: “Architect Bjarne Mastenbroek vroeg mij, nadat hij het eerst aan Iwan Baan had gevraagd. Baan zat aan de andere kant van de wereld en suggereerde het met mij te doen. Ik ben erheen gegaan, dat was op de 13e mei, uitgerend tien jaar na de vuurwerkkramp, toen er een grote herdenking werd gehouden

op de plaats waar dat vuurwerk de lucht in ging. Daar heb ik een plek gevonden waar ik alleen maar aardige mensen sprak die bereid waren om mij de ruimte te geven voor het plaatsen van een camera, op het balkon of op het dak. Nu is het met de bouw van het Cremer Museum zover dat ik 60% van het materiaal klaar heb, zodat ik al een filmpje kan monteren. De afbouw gaat in de komende maanden gebeuren. Dan kan ik daarna de film afronden, op 6 tot 8 minuten. Alleen visueel, maar later laat ik er muziek bij maken.”

#### Nageslacht

“Toen ik daar een paar maanden mee bezig was kwam ik van het Centraal Station naar huis fietsend langs het Rijksmuseum dat helemaal in de steigers stond, en dacht dat het een ideaal project was om hetzelfde te gaan doen. Dat moest vastgelegd worden. Omdat ik niet wilde wachten op toestemming en een opdracht

ben ik het zelf maar gaan doen. Als ik het bijna af heb kan ik het aanbieden. Het is een belangwekkende klus die vastgelegd moet worden voor het nageslacht. Dat is waar fotografie eigenlijk voor is, niet-waar? Gelukkig vond ik daar ook snel een plek, bij het advocatenkantoor Beer op de Weteringschans aan de overkant. Zij sponsoren mij met een vierkante meter en elektriciteit. Als je de problemen die je onderweg tegen kan komen onder de knie hebt, dan heb je een ervaring waarmee je zo’n opstelling vlug kunt opzetten. Een week of zes geleden kwam het architectenbureau van het Cremer Museum met de vraag of ik eenzelfde klus wilde doen bij een project waarvan zij het stedenbouwkundig plan hebben gemaakt, aan de Westerdoksdijk. In de loop van de komende veertien dagen hoop ik daar een camera te hebben. Het onderwatergedeelte is al gebouwd en spoedig komen daar nu ook de hijskranen. Ik heb een



25 december 2010, 10:46 uur.



25 december 2010, 13:22 uur.



2 januari 2011, 13:26 uur.



Westerdoksdiik.  
3 januari 2011,  
11:12 uur.

plek gevonden waar je het Westerdok en het Oosterdok tegelijk te zien krijgt, met het Centraal Station ertussen. Dat is een uitgelezen plek vanwaar ik niet alleen de bouw in beeld kan brengen maar ook de stad. In de komende tijd zal er ook begonnen worden aan de overkapping van het busstation, dat is op zich al leuk om vast te leggen voor de stad. Bij het kiezen van een plek heb je ook te maken met hoe de zon draait, waar die in bepaalde perioden van het jaar opkomt en ondergaat en hoe hoog hij staat.” Joost laat foto’s zien die hij al gemaakt heeft, indrukwekkend en dramatisch tegelijk. Wat ook wel grappig is: opeens heeft hij in plaats van één grote studio meerdere kleine.

#### Dezelfde hardware

“De keuze van de camera’s; daar ben ik nu wel uit. Ik wil overal dezelfde camera’s en computers hebben, omdat elke camera en

elke computer z’n eigen specifieke mogelijkheden biedt ofwel dezelfde problemen geeft. Als je die hebt opgelost voor één camera dan is het economischer om je bij die éne te houden, ook in verband met reserveonderdelen. Het is ook een grote administratieve klus om bij te houden wat je doet. Van het Jan Cremer Museum heb ik nu zo’n 80.000 foto’s gemaakt en bij het Rijksmuseum al zo’n 50.000. Allemaal op datum en tijd. Je moet bijhouden op welke dag wat gebeurde, de hoogtepunten, een soort draaiboek. En ik merk foto’s van opmerkelijke zonsopgangen en -ondergangen en interessante acties in de bouw of fotogenieke situaties. Bij het Rijksmuseum staan er soms mensen die weten dat de camera er staat en die zwaaien ernaar. Ze weten niet of ze erop staan, omdat de opname om de vijf minuten wordt gemaakt.” Guntenaar vervolgt: “Het mooiste lijkt mij als de bouw eenderde van de hoogte heeft

bereikt, wanneer die kranen draaien, en dat je daar een dansende partij van maakt. Dansende kranen in de stad, dat lijkt me prachtig. Met muziek van Peter Schat erachter. De film wordt uiteindelijk als hij klaar is vertoond in de hal van De Bazel, waar het gemeentearchief gevestigd is. De film is niet alles wat het fotomateriaal oplevert, want van de meest unieke opnamen kunnen ook afdrucken geprint worden voor aan de muren van het kantoor, en voor platen in brochures of het jaarverslag.”

#### Hiaat

“De essentie van time-lapse fotografie is dat je aardig thuis moet zijn in verschillende soorten software en een beetje handig met computers kunt omgaan. Het mooie is dat je het op afstand kunt bedienen, controleren en besturen. Ik kijk nu even naar het Rijksmuseum. Moet je kijken: het sneeuwt nog niet in Amsterdam. In Enschede is het inmiddels mooi



31 december 2010, 17:00 uur.

2 januari 2011, 13:47 uur.

3 januari 2011, 08:08 uur.

Westerdoksdiik.  
31 december 2010,  
13:12 uur.



weer geworden. Het meeste werk zit in de montage, 25 beelden per seconde, uiteindelijk heb je zo'n 12.000 foto's nodig. Om mooie sequenties te maken gebruik ik verschillende macro's om de kleuren te bewerken. Ik heb andere software op het oog die de grens van 10.000 opnamen

doorbreekt en waarmee ik met een schijf van twee terabyte eindeloos zou kunnen doorgaan met foto's maken. Met de bouw van het eerste kastje heb ik ook geleerd. Bijvoorbeeld dat er condens kan optreden, je kunt last hebben van spinnen, en niet te vergeten ijspegels die voor het raampje

hangen. De afgelopen maand kon er wel een pak van 20 cm sneeuw op de vensterbank liggen. Dat moet dan snel geruimd worden, want anders komt er een hiaat in het beeldverhaal!"

[www.guntenaar.org](http://www.guntenaar.org)



Rijksmuseum.

24 augustus 2010, 11:03 uur.

17 december 2010, 09:51 uur.

